

Minnisblað

Frá: NPA miðstöðinni svf. Tengiliður: Hjörtur Örn Eysteinnsson, framkvæmdastjóri
 Efni: Framlög sveitarfélaga til launakostnaðar í NPA.
 Til: Sveitarfélaga á Íslandi
 Dags.: 6. mars 2019

I.

NPA miðstöðin hefur tekið saman minnisblað vegna framlags sveitarfélaga til launakostnaðar NPA samninga. NPA miðstöðin telur eðlilegt og brýnt að sveitarfélög endurskoði útreikninga sína á jafnaðartaxta NPA og hækki framlagið til samræmis við ákvæði kjarasamninga.

II.

NPA miðstöðin hefur um nokkurt skeið annast umsýslu með fjölda NPA samninga sem notendur hafa gert við sín lögheimilissveitarfélög. Sveitarfélög greiða í dag mismunandi framlög til NPA samninga sem grundvallast á jafnaðartaxta sem hvert og eitt sveitarfélag hefur reiknað út frá eigin forsendum. Að jafnaði eru framlögin miðuð við sólarhringssamninga þar sem gert er ráð fyrir sofandi hvíldarvöktum. Framlög sveitarfélaga til launakostnaðar eiga að endurspeglja raunkostnað launa miðað við þá vinnu og vinnutíma sem NPA aðstoðarfólki er ætlað að vinna. Framlaginu er því ætlað að standa undir kostnaði vegna launa og allra launatengda gjalda í blandaðri vaktavinnu hjá NPA aðstoðarfólki, þ.e. í dagvinnu, kvöldvinnu, helgarvinnu og á stórhátíðum ásamt næturvöktum eða sofandi hvíldarvöktum, ef það á við.

Á undanförunum árum hefur NPA miðstöðin undirstrikað mikilvægi þess að framlög sveitarfélaga taki mið af raunverulegum kjarasamningi NPA aðstoðarfólks svo NPA notendur geti staðið við skuldbindingar sínar gagnvart því og jafnframt notið þeirrar aðstoðar sem það á rétt á skv. NPA samningi. Samkvæmt útreikningum NPA miðstöðvarinnar er umtalsvert misræmi milli þess taxta sem mörg sveitarfélög greiða samkvæmt og raunverulegs launakostnaðar samkvæmt þeim kjarasamningi sem laun og störf NPA aðstoðarfólks byggja á. Hér fyrir neðan gefur að líta launatöflu NPA aðstoðarfólks samkvæmt kjarasamningi NPA miðstöðvarinnar við Eflingu/SGS:

	Mán.laun	Dagvinna	Yfirvinna	Stórh. k.	33% álag	55% álag	90% álag
Byrjunarlaun	306.144	1.779,90	3.179,30	4.209,47	587,37	978,95	1.601,91
1. árs taxti	314.471	1.828,32	3.265,78	4.323,97	603,34	1.005,57	1.645,49
3. árs taxti	323.047	1.878,18	3.354,85	4.441,90	619,80	1.033,00	1.690,36
5. árs taxti	331.881	1.929,54	3.446,59	4.563,37	636,75	1.061,25	1.736,59

Kjarasamningurinn rann út um sl. áramót, líkt og aðrir kjarasamningar, en ofangreind tafla er gildandi launatafla NPA aðstoðarfólks. Samkvæmt kjarasamningnum á fólk í vaktavinnu einnig rétt á álagi vegna þess að það á ekki rétt á sérstökum matar- eða kaffitíma. Álagið nefnist neysluhlé og skal aðstoðarfólki greiddar 5 mínútur á yfirvinnukaupi fyrir hvern unninn klukkutíma. Jafnframt á fólk í vaktavinnu rétt á vetrarorlofi sem felur í sér 12 vetrarfrídaga miðað við ársstarf. NPA miðstöðin hefur fram til þessa, í stað þess að aðstoðarfólk taki vetrarorlof, greitt vetrarorlof út jafn óðum með launum, en það er 8 klst. í dagvinnu fyrir hvern frídag, sem nemur 4,65% álagi á dagvinnukaup.

Pá á NPA aðstoðarfólk rétt á orlofs- og desemberuppbót. Á árinu 2018 nam orlofsuppbótin 48.000 kr. fyrir fullt starf og desemberuppbótin nemur 89.000 kr., sem samtals nema því um 66,38 kr. fyrir hverja unna vinnustund.

Miðað við forsendur í kjarasamningi NPA aðstoðarfólks er unnt að reikna út laun og launatengd gjöld í öllum launaprepum, þ.e. byrjunarlaunaprepi, 1. árs launataxta, 3. árs launataxta og 5. árs launataxta, fyrir dagvinnu, kvöldvinnu, helgar/næturvinnu og stórhátíðaralag. Í töflunni hér fyrir neðan gefur að líta yfirlit yfir kostnað launagreiðanda fyrir eina vinnustund í öllum þrepum. Um er að ræða laun samkvæmt launatöflu, neysluhlé, vetrarorlof, desember- og orlofsuppbót, móttframlag í lifeyrissjóð (gert ráð fyrir hækkun úr 10% í 11,5% sem gildir frá 1. júlí 2018), sjóðir í stéttarfélagi, tryggingagjald og orlof. Starfsmanna- og umsýslukostnaður er svo reiknaður af launakostnaði til þess að finna jafnaðarstund á viðkomandi launataxta.

Byrjunarlaun	Laun og launatengd gjöld	Starfsmanna-kostnaður (5%)	Umsýslu-kostnaður (10%)	Samtals NPA jafnaðarstund:
Dagvinna:	2.848,52	167,56	335,12	3.351,20
Kvöldvinna (33%):	3.617,99	212,82	425,65	4.256,46
Helgarvinna (55%):	4.130,97	243,00	486,00	4.859,96
Stórhátíð (90%):	4.947,06	291,00	582,01	5.820,07

1. árs taxti	Laun og launatengd gjöld	Starfsmanna-kostnaður (5%)	Umsýslu-kostnaður (10%)	Samtals NPA jafnaðarstund:
Dagvinna:	2.923,64	171,98	343,96	3.439,58
Kvöldvinna (33%):	3.714,03	218,47	436,95	4.369,45
Helgarvinna (55%):	4.240,97	249,47	498,94	4.989,37
Stórhátíð (90%):	5.079,28	298,78	597,56	5.975,62

3. árs taxti	Laun og launatengd gjöld	Starfsmanna-kostnaður (5%)	Umsýslu-kostnaður (10%)	Samtals NPA jafnaðarstund:
Dagvinna:	3.001,00	176,53	353,06	3.530,59
Kvöldvinna (33%):	3.812,96	224,29	448,58	4.485,83
Helgarvinna (55%):	4.354,26	256,13	512,27	5.122,66
Stórhátíð (90%):	5.215,42	306,79	613,58	6.135,79

5. árs taxti	Laun og launatengd gjöld	Starfsmanna-kostnaður (5%)	Umsýslu-kostnaður (10%)	Samtals NPA jafnaðarstund:
Dagvinna:	3.080,69	181,22	362,43	3.624,34
Kvöldvinna (33%):	3.914,85	230,29	460,57	4.605,70
Helgarvinna (55%):	4.470,95	263,00	525,99	5.259,95
Stórhátíð (90%):	5.355,67	315,04	630,08	6.300,79

Dálkurinn lengst til hægri í töflunni hér fyrir ofan endurspeglar þannig nákvæmlega þá fjárhæð sem framlag sveitarfélags þarf að vera til þess að standa undir kostnaði í NPA í viðkomandi launaprepum fyrir eina vinnustund, eftir mismunandi töxtum. NPA aðstoðarfólk raðast í launaflokka eftir starfsaldri og því þarf að ákvarða samsetningu starfshóps hjá dæmigerðum NPA notanda til þess að finna út jafnaðartaxta sem stendur undir réttum kostnaði í NPA.

Allir sem eru yfir 22 ára aldri raðast í 1. árs launataxta skv. kjarasamningi. Ætla má því að flestir NPA aðstoðarmenn starfi í 1. árs launataxta. Þá hafa nokkrir aðstoðarmenn starfað innan greinarinnar í þrjú eða fimm

ár og eru því í launaflokkum eftir 3. árs taxa og 5. árs taxa. Af dæmigerðum NPA notanda sem er með sjö NPA aðstoðarmenn má ætla að einn aðstoðarmaður sé í byrjunarlaunabæpi, fjórir aðstoðarmenn í 1. árs bæpi, einn aðstoðarmaður í 3. árs bæpi og einn í 5. árs bæpi. Út frá þessum forsendum má finna vegna jafnaðarstund fyrir dagvinnu, kvöldvinnu, helgarvinnu og stórhátíðarálög, út frá töflunni að ofan.

	Dagvinna	Kvöldvinna (33%)	Helgarvinna (55%)	Stórhátíð (90%)
Einn starfsmaður í byrjunarlaunabæpi	3.351,20	4.256,46	4.859,96	5.820,07
Fjórir starfsmenn í 1. árs bæpi	3.439,58	4.369,45	4.989,37	5.975,62
Einn starfsmaður í 3. árs bæpi	3.530,59	4.485,83	5.122,66	6.135,79
Einn starfsmaður í 5. árs bæpi	3.624,34	4.605,70	5.259,95	6.300,79
Vegin jafnaðarstund:	3.466,35	4.403,68	5.028,58	6.022,73

Með því að skoða samsetningu daganna í meðal ári má komast nokkuð nálægt því að finna réttan jafnaðartaxta út frá veginni jafnaðarstund á dagvinnu, kvöldvinnu, helgarvinnu og stórhátíð. Út frá gefnum forsendum má gera ráð fyrir að NPA notendur með sólarhringsaðstoð notist við sofandi næturvaktir, eða svo nefndar hvíldarvaktir, skv. bókun 1 við sérkjarasamning NPA miðstöðvarinnar við Eflingu/SGS. Í hefðbundnu ári eru 8.760 klukkustundir. Af þeim má ætla að 2.048 falli á skilgreinda dagvaktartíma samkvæmt kjarasamningi, 1.736 á kvöldvakt, 2.549 tímar falli á nætur/helgarvakt, 2.273 falli á hvíldarvakt (dagvinnutaxti) og 154 stundir falli á stórhátíð. Í nætur/helgarvaktataxta er einnig tekið tillit til skilgreindra rauðra hátíðisdaga:

	Tímar á ári	Vegin taxti	Samtals
Dagvakt	2.048	3.466	7.099.081
Kvöldvakt (33%)	1.736	4.404	7.644.797
Helgar/næturvakt (55%)	2.549	5.029	12.817.847
Hvíldarvakt	2.273	3.466	7.879.010
Stórhátíð (90%)	154	6.023	927.501
Samtals upphæð á ári:			36.368.236
Samtals upphæð á mánuði:			3.030.686
Jafnaðartaxti:			4.151,63

Samkvæmt framangreindu þarf sólarhrings NPA samningur að nema 3.030.686 kr. á mánuði, miðað við 730 klst. í mánuði, að lágmarki til þess að standa undir kostnaði notandans fyrir aðstoð allan sólarhringinn. Er hér miðað við að notandi geti nýtt sér hvíldarvaktafyrirkomulag. Eðlilegan jafnaðartaxta í NPA má því skv. þessu áætla að sé 4.151,63 kr. Þarna er ekki tekið tillit til tilfallandi veikinda aðstoðarfólks og aukins kostnaðar vegna fræðslu og þjálfunar nýrra aðstoðarmanna. Þá er ekki tekið tillit hlaupárs eða aukins launakostnaðar vegna mótframlags launagreiðanda ef launþegi ákveður að greiða í séreignarlífeyrissjóð.

Ef gengið er út frá því að notandi með þörf fyrir aðstoð allan sólarhringinn geti ekki nýtt sér hvíldarvaktir verður að taka út hvíldarvaktir í töflunni og bæta þeim tímum við helgar/næturvinnu. Fjöldi stórhátíðarstunda breytist einnig lítilllega vegna stórhátíðarvinnustunda sem falla til í stað hvíldarvakta á stórhátíðardögum. Þá lítur taflan svona út:

	Tímar á ári	Vegin taxti	Samtals
Dagvakt	2.048	3.466	7.099.081
Kvöldvakt (33%)	1.736	4.404	7.644.797
Helgar/næturvakt (55%)	4.822	5.029	24.247.806
Hvíldarvakt	0	3.466	0
Stórhátíð (90%)	168	6.023	1.011.819
Samtals upphæð á ári:			40.003.503
Samtals upphæð á mánuði:			3.333.625
Jafnaðartaxti:			4.559,32

Ef ekki er unnt að tryggja NPA aðstoðarfólki þá hvíld sem kveðið er á um í bókun 1 í kjarasamningnum verður sólarhringssamningurinn að taka mið af því að notandinn verður að greiða fullt næturvinnuálag á næturnar í stað dagvinnutaxta líkt og gengur með hvíldarvaktir. Þarf sólarhringssamningur því að nema að lágmarki 3.333.625 kr. á mánuði og eðlilegur jafnaðartaxti slíkra samninga er 4.559,32 kr.

III.

Þann 1. október tóku gildi ný lög nr. 38/2018 um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir. Lögin, sem kveða m.a. á um rétt fatlaðs fólks til NPA, gera þá kröfu að notendur og umsýsluaðilar fari að ákvæðum íslensk vinnuréttar og kjarasamninga er varðar laun og önnur réttindi aðstoðarfólks. Samhliða gildistöku laganna hefur verið gefin út reglugerð nr. 1250/2018 um notendastýrða persónulega aðstoð en hún kveður nánar á um framkvæmd NPA. Í 16. gr. reglugerðarinnar er skýrt tekið fram að framlag sveitarfélags til launakostnaðar skuli „taka mið af kjörum aðstoðarfólks samkvæmt gildandi kjarasamningum hverju sinni.“ Í ljósi þessarar afdráttarlausar áskilnaðar reglugerðarinnar um að framlag til launakostnaðar skuli taka mið af kjarasamningum NPA aðstoðarfólks verður að líta svo á að sveitarfélögum beri að uppfæra framlög sín þannig að þau endurspegli gildandi kjarasamninga.

Að mati NPA miðstöðvarinnar er á grundvelli þessa minnisblaðs unnt að reikna út nokkuð nákvæmlega framlag til hvers og eins NPA samnings út frá gildandi kjarasamningi, miðað við gefnar forsendur. Munurinn á jafnaðartaxta sveitarfélaga og jafnaðartaxta NPA miðstöðvarinnar út frá þessu minnisblaði er í mörgum tilfellum umtalsverður. Í mörgum tilvikum verður jafnaðartaxtinn að hækka um tugi prósentustiga svo NPA notendur geti staðið við skuldbindingar sínar gagnvart aðstoðarfólki sínu samkvæmt kjarasamningi og jafnframt notið þeirrar aðstoðar sem þeir eiga á rétt á samkvæmt NPA samningi með tilliti til fjölda vinnustunda.

IV.

Rétt er að áréttta að framangreindur útreikningur miðast við gildandi kjarasamning og gefnar forsendur fyrir árið 2018. NPA miðstöðin sendi sambærilegt minnisblað til annarra sveitarfélaga haustið og veturinn 2018 þar sem útkoma jafnaðartaxta var 4.117,38 kr. miðað við sólarhringssamning með hvíldarvakt út frá gildandi kjarasamningi. Í þessu minnisblaði er hins vegar búið að leiðrétta samsetningu vinnustunda með því að taka tillit til fastra rauðra helgidaga skv. kjarasamningi sem falla á vikudaga. Útreikningarnir eru gerðir með fyrirvara um frekari leiðréttingar og fyrirhugaðar kjarasamningshækkningar sem munu koma fram á árinu 2019.

Þá er rétt að undirstrika það að umræddur útreikningur tekur ekki tillit til margvíslegra kjarasamningsbundinna þátta sem laungreiðandi gæti þurft að greiða, s.s. sérstaks álags vegna útkalla á vakt þegar starfsmaður verður veikur, álags sem greitt er þegar breyta þarf vaktaskipulagi með litlum fyrirvara auk annarra þátta sem nefndir hafa verið. Framangreindur útreikningur endurspeglar aðeins lágmarkskostnað NPA notanda þar sem enginn aðstoðarmaður sækir fræðslu eða þjálfun, verður veikur eða greiðir í séreignarsjóð og engar upptökur verða sem kalla greiðslur vegna viðbótarálags.

V.

Séu sveitarfélög ósammála framangreindum niðurstöðum eða telja forsendur hennar rangar óskar NPA miðstöðin eftir leiðréttingum eða upplýsingum um réttan útreikning. Telji sveitarfélög sig af einhverjum ástæðum ekki þurfa að greiða framlög til launakostnaðar út frá kjarasamningi NPA miðstöðvarinnar við Eflingu/SGS óskast upplýst um ástæður þess og út frá hvaða kjarasamningi réttar sé að miða við. Í þeim tilfellum er óskað eftir að sveitarfélög leggi fram eigin útreikninga á réttu framlagi til NPA samninga ásamt rökstuðningi, sambærilegum þeim og finna má í minnisblaði þessu.

NPA miðstöðin er reiðubúin að gera frekari grein fyrir þessum útreikningum á sérstökum fundi með fulltrúm sveitarfélaga sé þess óskað.

VI.

Að framangreindu virtu er farið þess á leit við sveitarfélög að þau endurskoði framlög sín til NPA samninga og uppfæri þau til samræmis við ákvæði kjarasamninga, með vísan til 16. gr. reglugerðar nr. 1250/2018 um notendastýrða persónulega aðstoð.

Miðað verði við útreikninga NPA miðstöðvarinnar á jafnaðartaxta út frá réttum kjarasamningi NPA aðstoðarfólks.

Jafnaðartaxtinn nemi að lágmarki 4.151,63 kr. miðað við sólarhringssamninga sem eiga kost á að nýta hvíldarvaktir. Heildarframlag til slíkra samninga verði 3.030.686 kr. á mánuði eftir breytinguna. Jafnaðartaxti sólarhringssamninga sem ekki geta nýtt hvíldarvaktir verði að lágmarki 4.559,32 kr. og heildarframlag til slíkra samninga verði 3.333.625 kr. á mánuði. Jafnaðartaxtinn felur í sér framlag til launakostnaðar (85%), framlag til starfsmannakostnaðar (5%) og framlag til umsýslukostnaðar (10%).

Breytingin taki gildi nú þegar, en framlagið þróast í samræmi við breytingar á kjarasamningum NPA aðstoðarfólks.